KARİKATÜR

TÜRK - ALMAN DOSTLUK MUAHEDESİNDEN SONRA:
Almanya — Hakikaten methettikleri kadar tatlı imiş!..

★ DÜNYA KARİKATÜRLERİ ★

— Yazı geçirmek için uzak bir köye gitmeyi niçin istedin? Sıhhatın için mi?..

— Hayır, elbiselerimi gösterecek, yeni modayı hiç görmemiş birkaç kişi bulabilmek için!..

GÖRÜNÜŞE GÖRE:

Kadın — Görüyorsun ya, kumaşlar nekadar yükseldi?..

Erkek — Bilâkis, benim gördüğüme göre yükselmemiş, kısalmış!...

(İtalyan karikatürü)

— Aman Allahım! nerede olduğumu bir türlü hatırlıyamıyorum. Acaba tramvayda mıyım, otobüste miyim, pastahanede miyim, yoksa futbol maçında mı?..

— Bir türlü uyuyamıyorum..

— Belki fazla kahve içmişsindir...

— Hayır, kahvenin kilosu 50 liraya çıktı diye düşünüyorum da onun için uyuyamıyorum!..

(İtalyan karikatürü)

No. 287 CİLT: 12 SENE: 6 FİYATI 10 KURUŞTUR 26 HAZİRAN 1941

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANESİ: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telğraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul 103

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye ivin seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur.

TÜRKİYE BİTARAF..

Rejisör — Sahneye buyurmıyacak mısınız?..
Türk — Hayır, seyirci kalmayı tercih ederim!..

— Bitaraf kalmak en iyi iştir..
— Ne biliyorsun?..
— Bilmez olur muyum, evde gelinle bizim hanım kavga ederken ben daima öyle yaparım... Aralarına girince kabak hep benim başıma patlar!..

HAFTADAN HAFTAYA

BİZİM EHEMMİYETİMİZ

AVRUPALILAR vaktile bizim için bir hikâye uydurmuşlardı: Gûya Avrupalının biri tarlasında çift süren bir Türke yaklaşarak «ağam duydun mu? Zühre yıldızında muharebe oluyormuş» demiş.

Çiftçi hemen sapanını bırakarak: «öyle ise iş başa düştü, hemen çarıkları çekip yola çıkmalıyım. Lâkin Zühre yıldızının yolunu bilmiyorum, sen bana onu tarif ediver» demiş.

Doğrusunu aramak lâzım gelirse bu uydurma hikâyenin bize çok uyan bir tarafı da vardı. Yüzlerce sene, ne zaman biri «sefer var» diye bağırdı ise bu millet «nerede? niçin?» demeden sabanını bıraktı, çarığını çekip heybesini sırtlıyarak Kızılelma yolunu tuttu; kendisile hiç bir alâkası olmıyan davalar için muharebe etti; mübarek kanı ile kâh kızgın çölleri, kâh buzlu dağları suladı.

Bunun son misali Umumî Harptır. Büyükler biribirini yemeğe savaşırken bize ne olduğunu, rahatın neremize battığını anlamak hâlâ kabil olmamıştır.

Almanya ile yaptığımız son muahede ile bir kere daha anladığımız üzere yeni Türkiye ile eski Osmanlı devleti arasında aşılmaz dağlar, dereler vardır. Böyle zamanlarda insana her taraftan:

— Hadi yahu ne duruyoruz? Fırsat bu fırsattır. Siz de şöyle bir boyunuzu gösteriverin. Belki «Elkâsıbü Habibullah» kabilinden biraz çapul yaparsınız, diyenler çoktur.

Fakat biz şimdi bize bu baba dostu nasihatini verenlere:

— Allah razı olsun. Bizi çok düşünüyorsunuz. Sağ olun, var olun ama biz şimdi mesleği değiştirdik. «azıcık aşım, kavgasız başım» deyip gidiyoruz. Bizimki bize yeter. Gerçi Türk milleti için muharebe düğün, bayram eğlencesi gibi bir şeydir ama biz bu keyfi bizim toprağımıza ayak atmak cesaretini göstereceklere saklamak istiyoruz.

* * *

Dünyayı bir büyük mahalleye benzetirsek kendimizi de bu mahallenin fakirce olmakla beraber terbiyesi, dürüstlüğü ve cesaretile saydırıp sevdiren bir insanına benzetmek çok doğru olur.

Koca İngiliz ve Fransız devletinin ittifakımıza talip olmaları bunun bir âşikâr deliliydi. Şimdi ikinci delili de Almanyanın bizimle yaptığı dostluk ve ademi tecavüz paktında görüyoruz. Daha iyisi bu bir tarafa yan çizerek öte tarafa yanaşmak suretile yapılmış bir hareket de değildir.

Demokratlar biliyorlar ki, ahdemize sadıkız. Hiç bir müşkül zamanlarında bizden dostluktan ve muhabbetten gayri bir muamele görmelerine imkân olmadığı gibi toprakları-mızdan düşman kuvvetinin geçmesine de imkân yoktur. Diğer taraftan Almanlar da artık emin oldular ki, Türkiye ufuklarında kendi topraklarına bir bulutun bile uçmasına ve başlarına akla gelmedik bir gaile açmasına ihtimal mevcut değildir. Dünyanın bir kısmı ya-

Kız — Deniz sporlarına bayılırım..
Delikanlı — Deniz sporcularını da ihmal etmiyorsunuz galiba?!..

narken, diğer bir kısmı için Türkiye en emin bir yangın duvarıdır.

Dünyanın en büyük iki devleti olan İngiltere ile Almanyanın bizimle yaptıkları muahedelere verdikleri ehemmiyetin derecesi, bizim ahdimizde sabit kaldıkça ve durduğumuz yerde günden güne ağırlığımız ve kuvvetimiz arttıkça büyüyen ehemmiyetimizin en göze çarpan bir delilidir.

Günün birinde iki taraf da hazin ve lüzumsuz boğazlaşmadan usanacak olurlarsa iki tarafın da sadık dostu olan Ankara vasıtasile biribirlerine el uzatmaları umulmıyacak şey değildir ve son birkaç yüz sene tarihinin ezelî mağduru olan Türke talihin en büyük mükâfatı olacaktır.

KARİKATÜR

EVLİLİK HAYATINDA

Evlilik hayatından bahsediliyordu. Yaşlı bir arkadaşa sordular:

— Senin hayatta birçok tecrübelerin var. Sen ne dersin? Evlilik hayatında kadın mı hâkim olmalı, erkek mi?

— Erkek hâkim olmalı tabiî. Fakat o suretle hareket etmeli ki, kadın bunun aksine inanmalı ve kocasını kılıbık sanmalı.

Erbeğlide G. Obur:
«Balık ve yoğurt ayni sofrada bulunurlar mı? Bulunmazlarsa neden?»

Cevap:
Sofrayı hazırlıyan koyarsa bulunurlar, bulunmazlarsa sofracı koymamış demektir!

Ankara Eti Bankta A. Pamir:
«Yeni tarz şiir mecmuaları çıktığı zaman mizah gazeteleri az satılıyormuş. Acaba doğru mudur?»

Cevap:
Doğrudur. Ancak bu tehlike muvakat oluyor. Zira yeni tarz şiirler monoton olduğu için okuyanları çabuk usandırıyor, okuyucular bu şiirlerden bıkar bıkmaz tekrar mizah gazetelerine dönüyorlar.

Gaziantepte B. C:
«Bir genç kıza âşıkım. Bana iltifat eder göründüğü halde bir türlü evlenmiye razı olmuyor. Ne yapayım?»

Cevap:
Akıl Hocasının başında da öyle bir dert var. Saçsızın ilâcı olsa kendi başına sürer, derler. Bunun için yapacağınız yegâne iş, Antepten İstanbula gelerek, Akıl Hocası ile karşı karşıya geçip hüngür hüngür ağlamaktan ibarettir.

Arnavutköyünde bayan Ş. T:
«Bir rüya gördüm, belki siz söylemeyi unutursunuz, ben peşinden hayırdır inşallah diyeyim... Rüyada bir bahçede dolaşıyormuşum, yanıma tığ gibi bir delikanlı geldi, bir deste çiçek takdim etti... Acaba bu rüya neye delâlet eder, Hocam?»

Cevap:
Hakikati söylemek biraz nezaketsizlik olacak amma, ne yapayım? Rüyayı doğru tâbir etmek lâzım geliyor, aziz bayanım... Gördüğünüz rüya, yaşınızın, başınızın delikanlılarla meşgul olacak kıvamı geçtiğini gösteriyor. Yoksa o çiçekli delikanlıyı rüyada değil, hakikatte görürdünüz!

YERSİZLER:

— Kalk ulan, mezarlıkta yatma... Bizi ölü zannedecekler..

— Ay, biz yaşıyor muyuz?!..

Bunu duydunuz mu

COĞRAFYA KONGRESİ

Ankarada coğrafya kongresi toplandı, bu kongreye memleketin tanınmış coğrafya âlimleri davet edildi. Ben, Maarif Vekilinin yerinde olsaydım, bu kongreye dinleyici sıfatile eski İngiliz devlet reisi Loyd Corc ile yeni Fransız devlet reisi Amiral Darlan'ı da çağırırdım: Birincisini, Silezya ile Kilikyayı biribirine karıştırdığı için, ikincisini de Kilikyayı Fransız İmparatorluğunun bir parçası sandığı için... Bu iki battal diplomatın, coğrafya, bilhassa Türkiye coğrafyası, hele Adana coğrafyası hakkında esaslı bir derse ihtiyaçları var!

Amiral Darlan, Fransızların Adana macerasını, ah ve vah ile anlatıyor. Tepeden tırnağa kadar Türk olan bir memlekette Fransızların hakkını iddia eden bu diplomat, düşmanlarının eline en kuvvetli silâhı vermiş oluyor: Bu iddiaya dayanmak suretile Fransızların bugünkü galipleri, yalnız Alsas - Loren değil, yalnız işgal altındaki Fransa değil, Şimal denizinden Akdenize kadar bütün bir memleket üzerinde hak kazanmak istiyebilirler. Böyle bir dava karşısında müstemlekelerin lâfı bile olmaz!

Mağlûp milletin amiralı, bir cümle ile, galiplere bütün ezici salâhiyetleri vermiştir. Daha bir sene evvel cihan hürriyeti uğurunda çarpıştığını söyliyen Fransa için ne yaman bir tecelli!

BÜYÜK DAVA

Bir zaman mecnun için emin yerdi badiye,
Dolaşırdı rahatça orada Leylâ diye.

Gel git zaman, çölde de rahat, huzur kalmadı,
Ateş yağdırır oldu tayyareler vadiye.

Afrika çöllerinde kumlar alt üst olursa
Avrupada ne kalır ev diye, bina diye?

Çöllere serpintisi sirayet etti harbin,
Mecnuna yer kalmadı gidecek sahra diye.

Ortada kan kırmızı bir cihan davası var,
Herkes bunu inceler azîm muamma diye.

Necmettin Sadak der ki, mesele felsefidir,
Cebirle halledilmez riyazî dava diye.

İktisadî cepheden davayı tetkik eder,
Var ki bir başmuharrir Mim Zekeriyya diye.

Bu davayı kökünden halleder bir fıkrada
Babası kaş çatmasa bugün Nadir Nadiye.

Asım Us hayrettedir kardeşi Tarık Us'la,
Bu delilik nöbeti hâlâ mı hâlâ diye.

Hüseyin Cahit ister, kollarını sıvayıp,
Cihan harbe girişsin bitsin ya mevlâ diye.

Hepsi az çok bu harbin encamını kestirir,
Nekadar kestirirse Aksaraylı Râziye!

ÇAMDEVİREN

RESİM SERGİSİNDE

Resim sergisini dolaşıyordum: Salıpazarında mavnalar, Kurbağalıdereden bir manzara, Şehzade camiinin cümle kapısı, kasımpatıları, leğenle ibrik..

Bu güzel tabloları seyrederken heybetli ressamımız Şevket Dağ'la karşılaştım:

— Tebrik ederim, üstat!

— Beğendin mi?

— Beğenmesine beğendim amma...

— Çıkar bakalım, dilinin altındaki baklayı!

— Bu resimleri daha evvel görmüş gibiyim: bu peyizajlar, bu natürmortlar, gözlerime hiç yabancı gelmiyor. Âdeta, geçen seneki, hattâ daha evvelki sergileri dolaşıyorum gibi bir şüphe içindeyim... Acaba bu eserler turfanda mı, turfa mı?

— Turfanda oğlum, hepsi turfanda...

— Fakat bu benzeyiş neden?

Üstat gülümsedi:

— Adı üstünde: Buna sergi diyorlar... Meselâ bu sene kavun, karpuz sergisine gitsen, aynile geçen seneki, hattâ daha evvelki sergilerle karşılaşmış gibi olursun. Yeni kavunlar, yeni karpuzlar da tıpkı eski kavun, karpuzlara benzer... Fakat, mevsimin hararetli günlerinde, geçen seneden bu seneye kavun, karpuz kalır mı? Tabiî, bu gördüklerinin hepsi turfandadır amma, ilk bakışta turfa gibi görünür!

Sonra kulağıma iğildi:

— Bende bu anlatış, müşterilerde de o anlayış olduktan sonra ben geçen seneden bu seneye satılmamış tablo mu bırakırım, evlât?..

ZAMANA GÖRE EDEBİYAT

— Yeni şiirleri nasıl buluyorsun?

— Tam zamanın edebiyatı. Zamana göre seçilmiş kaftan!

— Amma yaptın ha... O rabıtasız, zabıtasız lâkırdılar, düşünülmeden, taşınılmadan yazılan parçalar da zamanın edebiyatı olur mu?

— Elbette... Siyasî nutuklardan, ajans haberlerinden başka hiç bir seyin okunmadığı bir sırada derli toplu, özenilmiş, bezenilmiş şiirlerle uğraşmıya hangi akıllı yanaşır?.. Okunmıyacak olduktan sonra öylesi de, böylesi de müsavi!

ALMAN - SOVYET HARBİNDEN PİRELENENLER:
— Biz de kaşınmıya başladık!..

İSTANBUL SAYFİYELERİNİN DİLİ

BOSTANCI = Arttıkça arttı kira
SUADİYE = Bir oda beş yüz lira

KÜÇÜKYALI = Bana gel varsa paran
ÇİFTEHAVUZLAR = Yok mu bir can kurtaran,

BÜYÜKADA = Azaldı itibarım
MODA = Ne de olsa kibarım

FENERBAHÇE = Kira zammı yüzde yüz
KALAMIŞ = İster boğul, ister yüz

ÇAMLICA = Başım havada biraz
POLONEZ = Dallarda kaldı kiraz

BÜYÜKDERE = Boştur epeyce yalı
BEBEK = Sahillerim oyalı

YAKACIK = Dertlilere devayım
TARABYA = Bu sene bînevayım

BEYKOZ = Paça pişti tuz ister
YEŞİLKÖY = Şimdilik ucuz ister

BAĞLARBAŞI = Her tarafım havadar
MALTEPE = Bahçe geniş oda dar

RUMELİ YAKASI = Cezbederim herkesi
ANADOLU YAKASI = Müseviler ülkesi!

FIRTINAYI ATLATTIKTAN SONRA:

İngiliz — Bizim üstümüzde gürledi, şarkta yağmıya başladı!...

— Tehlikeye düşersek bir can kurtaranımız yok..
— Merak etme, boynumuza sarılacak bir şey buluruz!..

— Bu harbi kim kazanacak dersin?!..
— Harbe kim girmezse o!..

Barda Fazilet Dersi

SON Avrupa harbi başlamadan evvel Parise gitmiştim. Çoktanberi özlediğim bu büyük şehri görebilmek için iyi bir fırsat zuhur etmişti: O zaman yüz elli kâğıt liraya bütün Avrupayı dolaştıran seyahat şirketlerinin nimetinden istifade etmek istedim. Fakat cüzdanımda ancak yüz elli lira birikmiş olduğu için bu parayı tamamile şirkete vermiye cesaret edemedim. Paramı tamamile bilete harcadıktan sonra, beş parasız, bütün Avrupayı dolaşmaktan ne fayda elde edebilirdim? İyisi mi, daha ucuz bir seyahat yapardım. Daha kısa bir yola çıkar, elimde kalan para ile mümkün olduğu kadar orada gezer, eğlenirdim.

Bu düşünce ile seyahat şirketine uğradım:

— Yalnız Paris seyahati...

— Vapur, tren, otel, yemek altmış lira.

— Buyurun altmış lirayı!

Aradan üç sene geçtiği halde masal gibi geliyor: Altmış liraya yirmi günlük bir seyahat... Hattâ bu masrafa grup halinde şehir gezintileri de dahil. Sudan ucuz diye bir tâbir vardı, ben onu değiştirdim: seyahattan ucuz diyorum.

Muayyen günde kafile ile yola çıktık. Cebimde tasarruf edilmiş doksan adet lira vardı. Bu parayı orada, birkaç gün içinde, istediğim gibi harcıyabilirdim.

Pariste cemaatla tarihî, siyasî, ilmî, hulâsa yolculukta işime hiç gelmiyen bütün mahalleri ziyaret ettim. Nihayet misafirliğin bitmesine üç gün kala bize:

— Paydos, dediler, bu üç gün içinde istediğiniz gibi dolaşabilirsiniz!

Hemen ertesi gün, Pariste on senedenberi doktorasını hazırlamakla ve bu doktorayı vesile ederek babasını haraca kesmekle meşgul olan, mektep arkadaşlarımdan Tahiri hatırladım. Bir telefon, öğle yemeğinde buluştuk.

— Hangi rüzgâr buraya attı seni?

— Sorma.. tatilden istifade ederek şöyle bir gezeyim dedim.

— Sana misafirperverlik etmek isterdim ama, ay sonuna rasladı... Babamdan para gelinciye kadar cebimde iki yüz frank var, ancak bu öğle yemeğini ikram edebilecek vaziyetteyim.

Hemen kendisine ütüden yeni çıkmış bir banknot uzattım:

— Al sana bin frank... Bunu bugün istediğin gibi sarfedersin, ama beni eğlendirmek şartile!

Tahirin gözleri faltaşı gibi açıldı:

— Yaşa be, dedi, yarın sabaha kadar misafirimsin!

Çok şükür, içtimaî, iktisadî, felsefî gezintilerden kurtulmuştum. Tahir, derslerinden bilmem ama, Paris hayatından mükemmel doktora verebileceğini ispat eder bir şekilde beni gezdirmiye koyuldu.

Gece bir bara düştük. Güzel bir masa işgal etmiştik. Masamızda iki boş koltuk da vardı. Gece yarısından sonra muhakkak o koltukların iki güzel kadın tarafından doldurulacağını Tahir bana temin etmişti. Şampanyalarımızı içiyor, dans eden çiftleri seyrediyorduk.

Birdenbire masamızın başında, uzun boylu, pehlivan yapılı bir adam peyda oldu. Tahire tebessüm ediyordu. Yabancı bir şive ile:

— Müsaade eder misiniz, dedi, birkaç dakika için şu koltuklardan birinde dinleneyim? Bir masa boşalıncıya kadar...

Tahir, adamı tanıdı:

— Hayhay, mösyö Şarabof. İstediğiniz kadar dinlenebilirsiniz!

Adam, teşekkürle koltuğa yerleşti. Salonu baştan başa dolduran caz gürültüsü ve dans patırdısı arasında konuşmak kabil değildi. Nihayet cazcılar, danscılar yorulup yerlerine oturduktan sonra başımız dinle-

(Arkası 15 nci sayfada)

PİYANGÔ

Meyhanede akşam radyosunu dinliyordu. Ajans haberlerinden sonra sıra millî piyangoda kazanan numaralara gelmişti.

Spiker:

— Şimdi, otuz bin lira kazanan numarayı okuyorum, dedi. Fatihte Alibaba sokağında bayan Fazilet Uçar, tekrar ediyorum, bayan Fazilet Uçar otuz bin lira.

O, birdenbire yerinden fırladı:

— Arkadaşlar siz de işittiniz ya, Fazilet Uçar otuz bin lira.... Bu benim karı yahu.... Zengin olduk.

Hafif bir baygınlık geçirdi. Yüzüne su dökerek ayılttılar. Ağlıyarak söylenmiye başladı:

— Karıya para vermek prensipim değildir. Geçenlerde nasılsa ağladı, sızladı. Elimden iki lira aldı. Demek piyango bileti almış. İsabet, zengin olduk. Ben hemen gideyim. Gece yarısından evvel eve gitmek prensipim değildir ama..

Sarhoşu bir otomobile bindirdiler ve evine gönderdiler. Bayan Fazilette bir fevkalâde hal yoktu.

O bağırdı:

— Sevinmiyor musun yahu.. Otuz bin lira..

— Okadar değil..

— Ne demek, radyo yanlış söylemedi ya..

— Evet ama, hesap ettim, elime geçecek para ancak yirmi sekiz bin doksan sekiz liradır.

— Ne demek yani?

— Hesap açık.. En aşağı bin lirasını senden boşanmak için avukata vereceğim, iki lirasını da sana... Verdiğin bilet parası

★

TEŞEKKÜR!

Amca küçük yeğenine bir külâh akide şekeri getirmişti. Çocuğun çatkın bir çehre ile külâhı aldığını gören anası:

— Amcana bir şey söylemiyor musun? dedi.

Çocuk, hayır makamında başını salladı:

Ana;

— Tuu terbiyesiz, dedi, ben sana böyle mi tenbih ediyorum? Birisi insana bir şey getirdiği zaman böyle hayvan gibi ağzını açmadan mı alırlar?

Çocuk düşündü, külâhın dibini buruşturarak:

— Bunun dibi boş, dedi!

★

GECENİN TESİRİ

Genç şair matbaada anlatıyordu:

— Gecenin tesiri başkadır. Bütün eşya gece karanlığında mahiyetini değiştirir. Güneş güzeldir. Fakat geceyi daha çok severim. O, insanın kalbini derinleştirir, hassasiyetini arttırır, hayatı insana daha başka türlü gösterir. Yaşasın gece. Hele mehtap olursa...

Arkadaşlarından biri:

— Sözlerini fevkalâde beğenmiş ve doğru bulmuştum ama, sonunda halt ettin, dedi. Mehtabı ne yapacaksın?

— Fakat mehtap.

— Evet, gece hakikaten dediğin gibidir. Ben karanlıkta bizim bayanı âdeta güzel bularak sevmiye başlarım... Fakat mehtap olursa iş değişir tabiî..

★

YULAR MESELESİ

Karı koca aylardanberi kavga halindeydiler. Aralarındaki ihtilâf İngiliz - Alman davası gibi ancak bir taraftan bir tarafın sırtüstü gelmesile bitecêğe benziyordu.

Her akşam ayni kavga hemen hemen ayni kelimelerle sofra başında başlıyor ve gece yarısına kadar devam ederek çok kere dayak patırdıları ve gözyaşları içinde sona eriyordu.

Bir akşam bayan yine söylenmiye başlayınca erkek:

— Bana bak güzelim ,dedi, aramızdaki dava zannettin kadar basit bir kavga değildir. Benden her ay aylığımı olduğu gibi sana teslim etmemi istiyorsun. Biliyorsun ki, ben parada gözü olan ve senden parasını sakınan hasis bir koca değilim. Yani mesele para davası değildir. Fakat cüzdanımı sana teslim edemem. Cüzdan erkeğin bayrağı gibi bir şeydir, bir istiklâl alâmetidir. Cüzdanını karısına teslim eden insan, yularını da karının eline vermiş demektir.

Bayan cevap verdi:

— Benim istediğim sadece cüzdandır. Yuların sana mübarek olsun. Allah boynundan eksik etmesin. Benim onda gözüm yok. **Kulak Misafiri**

— Hanımefendi, dostluğumu kabul etmez misiniz?..
— Hududu asla tecavüz etmiyeceğinizi vadederseniz!!..

ANKARA MEKTUBU

Her yerde öyledir ya, Ankarada da binalarla şahıslar ve şahsiyetler arasında bir benzerlik mevcuttur. Bir bina, yaptıran şahsın veyahut temsil ettiği işin şahsiyetinden bir parça taşır. Üslûbu beyan gibi üslûbu inşa da aynile insan vesselâm.

Meselâ bana bir banka binası bir veznedar kadar azametli, bir hastane doktor bıçağı kadar soğuk görünür ve bir otel, gurbet kadar acı hisler duyurur.

Bir bakkal dükkânı borcu, fırın açlığı, gazete idarehanesi çeyreği hatırlatır. Hamam görünce sırtınızın kaşındığını hisseyler, lokanta görünce midenizde gayri ihtiyarî ağrılar tevehhüm edersiniz.

Bunlar elbet vehimdir. Bu vehimden düşüncelerinizi kurtararak binanın inşa tarzını ve mimarisini tetkike imkân bulabilirseniz zihninizi yine garip düşünceler trmalar.

Meselâ, şu kerpiç bina kara kiremitlerile sarıklı ve şalvarlı bir dedeye, şu ahşap ev mütevekkil bir Osmanlı memuruna nekadar benzerler.

Modern beton binaların da gülünçleri yok değildir. Daracık balkonu ve lüzumsuz yerlerine kondurulmuş sütunlarla süslenmiş bir beton bina, süsünü yakıştıramamış bir sonradan görme kadının, fıstıkî yeşile boyanmış şu biçimsiz apartman eski bir harp zenginin tıpkısıdır.

Arsalarının genişliğine, yahut keselerinin elverişliliğine göre ince uzun, kalın kısa, orta boylu yayvan binalar da, uzun boylu zayıf, şişman, yahut battal insanlara birer eştir.

Kerpiç ile inşaat kaba bezle giyinmiş fıkarayı, ahşap evler kızıl aba giymiş cer hocalarını, beton yapılar pamuktan mamul alelâde Avrupa kumaşı ile süslenmiye çalışan züppeleri ve Ankara taşından yapılmış binalar ise en iyi kaliteden kumaşla bezenmiş centilmenleri hatırlatırlar.

Bir de bu binaları yaptıranları tetkik ediniz. Âdeta serveti, kültürü ve görgüsü bunlarla eştir ve bu binalara müvazidir. Onun için her bina, behemehal yaptıranın şahsiyetinden bir parçadır.

Dünyada nekadar insan varsa okadar da ayrı hüviyet ve ayrı karakter bulunduğundan insanlar biribirlerine nasıl benzemezlerse onların yaptırdıkları binalar da biribirine benzememektedir. Binaenaleyh insanlar arasında nekadar gülünç şahıslar bulabiliyorsak bir okadar gülüncü de binalar arasında mevcut.

İçine sığılamıyacak kadar dar balkon, lüzumsuz sütun, fıstikî renk sizi bir taraftan eğlendirirken, pencerelerden görünen çiy renkli oda badanaları da kadın etekliği altından görünen zevksiz renkli kombinezon gibi kahkahalarınızı gıcıklar.

— Bu plâja ilk defa geliyorum, acaba hangi tarafta boğulma tehlikesi var?..
— Yukarıda azizim, gazinoda!..

★

BU DA BİR NEVİ ÜDEBA FASİLESİ:

Bugünlerde Ankarada bulunan Çallı İbrahim, elinden gazeteyi atarak, yine Ankarada bulunmakta olan İsmail Habibe sordu:

— Yahu Habip! «Ulus» ta bir ilân var. Abdülhak Şinasi Hisar adlı bir zat bir roman yazmış, gazeteye tefrika edilecekmiş. Kim bu edip, hangi fasileden bu?

İsmail Habip cevap verdi:

— Yahya Kemal fasilesinden.

— Nasıl fasiledir bu?

— Nasıl olacak, on senede bir eser verenler fasilesi işte!..

★

SOĞANCI DA MALMIŞ HA!

Karpiç lokantasının müdürü Süreyya pazardan soğan alacaktı, fiyat sordu:

— Kaça soğanlar?

Satıcı izahat verdi:

— Bu baş soğanlar on beşe, şu yeşil saplı tazelerin kilosu da beşe.

Süreyya mütalea beyan etti:

— Ayol, şu ihtiyarların kilosu on beşe oluyor da, şu körpecikler neden daha ucuza?

Soğancının çapkın bir adam olduğu belliydi. Bir güzünü kırparak cevap verdi:

— Yavrum onlar geçkindir ama daha lezzetlidir. Berikiler daha çoluk çocuk makulesi.

★

KENDİ DE MUHARRİR PATRONMUŞ DA..

Üstat Falih Rıfkı Atay «Yedigün» de bir yazı yazmış, gazeteler tüccar patronlar elinde iken muharrirler daha çok para alırlardı, muharrir patronlar zamanında az alıyorlar diye şikâyet ediyor.

Ercüment Ekremin dili durmaz, bunu okuyunca, hemen, yanında bulunan Muvaffak Menemencioğluna fısıldadı:

— Malûm a, Falih bir zamanlar «Akşam» gazetesinin patronlarındandı. Muharrirlerin bu halini oradan bilse gerek!..

BİR DENEME:

Geçen hafta yapılan Basın Birliği Ankara mıntakası kongresinden evvel Ankaradaki gazetecilerin bazıları kendi aralarında toplanarak kongrede gösterecekleri faaliyet üzerinde konuştular.

Bu toplantıda da müzakerenin salim bir şekilde cereyanı için evvelemirde aralarında yalancıktan bir divan heyeti seçmiye karar verdiler.

En önce söz söyliyen Meki Sait Esen şöyle bağırdı:

— Kongreye Kemalettin Kâminin muvakkat reis seçilmesi muhtemeldir. Kendisinin en yakın arkadaşı bulunduğu için ayni zihniyetle şimdi de müzakerenin sevk ve idaresi Hikmet Tunaya bırakılmalıdır.

Kıs kıs gülen Hikmet Tuna ayağa kalkarak yüksek sesle itiraz etti:

— Kemalettin Kâmi ile en yakın arkadaş değilim. Çünkü onun boyu ile benim boyum arasındaki farkı nazarı itibare alırsanız, onun başı ile benim kafam arasında da bir uzaklık göreceğiniz tabiîdir. Binaenaleyh intihabımdan sarfınazar edilmesini rica ederim.

Halbuki heyet Meki Saidin teklifini pek beğenmişti. Hikmetin riyaseti deruhte etmesinde ısrar ediyordu. İki tarafın ısrarı neticesinde galibiyet heyeti umumiyede kaldı. Hikmet de emrivakii kabul edince Naşit Hakkı ayağa kalkarak şu sözleri söyledi:

— Aziz meslekdaşımız hepimizden üstündür. Lûtfen bu ricamızı kabulünden dolayı kendilerine müteşekkiriz. Riyaset makamını işgal etmesini rica ederiz. Kaldı ki, Hikmet Tuna gibi bu memleketin serefrazanından bir zatın...

Sözü yarıda kaldı. Çünkü heyet hep birden sesleniyordu:

— Bırak şimdi o ağızları, ortada bir kürsü bile yok. Bari bir sandalye ver de ona çıksın..

Hikmete bir boş sandalye bulundu. Hazretin sevinçle ve birdenbire sandalyeye çıkması ile başının tavana vurması ve tekrar yere inerek homordanması bir oldu:

— Bırakın Allah aşkına dalgayı. Böyle yalancıktan iş mi olur? Çocuk gibisiniz âdeta.

Mecdi Sadri atıldı:

— Etme Hikmet eyleme, makamına geç.

Hikmet Tuna hem söyleniyor, hem Mecdi ile lâtife ediyordu:

— Oğlum ciddi iş kongrede. Burada bir reis lâzımsa meşhur projeci Maruf beyi getirin.

Sevimli meslekdaşın bu sözleri şiddetle alkışlandı. Filhakika işlerin kongrede görüşülmesinin daha muvafık olacağına karar verildi.

İkinci ve son bir kararda, Hikmetin, bu bir saniyelik yalancıktan reisliği şerefine burada mevcut on arkadaşa Şehir lokantasında bir ziyafet vermesi idi. Bu karar, mevki değiştirmek şartile icra olundu. Yani heyet, ay sonu olmak münasebetile Hikmet tarafından «Kavaklıdere» dükkânına götürülüp yalnız birer tereyağsız sandöviç ikram edilmek suretile izaz olundu.

★

KABİLİYET MESELESİ:

Akba Kitabevinde oturmuş, sahibi Bilâl Akbaya zorla soğuk gazoz ısmarlatmışlardı. Fakat gelen gazozlar soğuk değildi. Getiren çocuğa Ferit Celâl Güven söylendi:

— Oğlum, ne tenbih ettikti. Bunlar buz dolabından çıkmamış.

Aka Gündüz atıldı:

— Çocuğun kabahatı yok canım. Buz dolabından çıktığı doğrudur, ama henüz işe yarar hale gelememiş. Mektep medreseden çıktığı halde bile bunlara benziyen yok mu canım?

★

SUCUK GİBİ TERLEMİŞ, PASTIRMASI ÇIKMIŞ:

Şekerci Hacı Bekirin şubesinde dondurma yiyordu. İçeriye elinde mendille başını silerek Nasuhi Baydar girdi ve şikâyet etti:

— Ne hava. Sucuk gibi terledim, sıcaktan pastırmam çıktı.

Ercüment Ekrem sordu:

— Kayserili misiniz?

★

ÖLMEK İŞTE O ZAMAN GÜÇ:

Mecdi Sadrettin diyordu ki:

— Bilir misin, bu sıcakta insanın nesi olmalı. Meselâ, Çamlıcanın tâ tepesinde püfür püfür esen muhteşem bir köşkü.

Naşit Hakkı ilâve etti:

— Kış için de mükellef bir apartmanı, kaloriferli otomobili.

Nurettin Artam ikisini de filozofane bir süzdü ve bahsi şu sözlerle kapadı:

— Peki ama o zaman ölmek size güç gelmiyecek mi yahu?

Zaparta

— Kadın daldan dala konan bir kuştur...
— Öyle ama, kafese giren biziz!...

BİR Taze Molla

NASRETTİN HOCANIN GENÇLİĞİ

YAZAN; RAGIP ŞEVKİ

HER HAKKI MÜELLİFİNE AİTTİR

— 10 —

Mollalar biribirlerinin yüzüne bakarak sustular. Nasrettin çorapları ile ağaca doğru yaklaşırken bir fısıltı duydu:

— Tuh ulen, kandırıp pabuçlarını ele geçiremedik!

Nasrettin birdenbire döndü ve mollalara baktı. Yüzünde kızgınlıktan ziyade, istihfaf çizgileri vardı. Mollalarla birkaç saniye göz göze geldikten sonra ne yapacağını bir an düşündü. Fakat henüz bir karar ve-r memişken, birdenbire aşağıdan, göl kıyısından acı bir feryat, arkasından da bir takım koşuşmalar ve bağırmalar işitti..

Herkes korku ile seslerin geldiği tarafa baktı. Nesimi:

— Ne oluyor? diye mırıldandı.

Koşuşmaları bir takım karışık sesler takip etti. Arkasından boğuk bir insan sesi, telâşlı ve kısa bir iki bağırtı daha... Mollalar biribirlerinin yüzlerine bakarak gözleri ile «ne oluyor?» diye soruştular.

Nihayet kalın, çatlak bir ses:

— Koşun be, Bekir efendi boğuluyor! diye feryat etti.

Başta Nasrettin olmak üzere bütün mollalar, yaylarından fırlamış oklar gibi göle doğru koşmıya başladılar. Ağaçlıkları geçince, sekiz, on mollanın bir arada çırpındıklarını gördüler. Nasrettin biraz daha yaklaştı ve Bekir efendinin göl suları içinde çırpındığını, ikide birde kollarını kaldırıp suya çarparak ağzından sular fışkırttığını dehşetle gördü. Mollalar göl kıyısında biribirini tutmıyan sözlerle Bekir efendiyi kurtarmıya çalışıyorlardı:

— Korkma Bekir efendi, ver elini bana!

— Çırpınma, çırpındıkça suya batarsın!

— Bekir efendi, ver elini!

— Elini ver yahu! Ulen adam gidiyor be!

Fakat hayret. Bekir efendi elini uzatsa, mollalardan birinin elini tutabilecekti. Fakat o, çırpınmalar, su yutmalarına, gözlerini faltaşı gibi açarak dehşetle bakmasına devam ediyordu.

Nasrettin bu medrese kâhyası olan adamın, Akşehirde bir mahallenin imamı olduğunu da hatırlayınca, birdenbire durduğu yerden seğirtti. Mollaların kalabalığını yararak bağırdı:

— Durun, yol verin, çekilin oradan..

Göl kıyısına gelince sağında, solunda elini uzatarak bağrışan mollaları şöyle bir kenara çekti:

— Durun bakalım, siz onun yolunu bilmezsiniz. Herif boğulur gider de sizin emrinizi yerine getiremez. Ulan bilmezmisiniz ki, imamlar, muhtarlar vermiye alışmamışlardır. Bakın şimdi ben nasıl kurtaracağım!.

Diz çöktü, bir adım ilerisinde can havlile çırpınıp duran Bekir efendiye doğru elini uzattı:

— Bekir efendi, al elimi! diye bağırdı.

İmamın sarı, çilli yüzünde bir anda bir sevinç ışığı parladı. Hızla uzanarak Nasrettinin elini kaptı ve kendisini sahile attı.

— Oh, hay Allah senden razı olsun molla! diye derin bir nefes aldı.

Mollalar hayretle bir Bekir efendiye, bir de Nasrettine bakıyorlardı. Nasrettin etrafına göz gezdirerek muzafferane güldü. Sonra koluna sıçramış olan suları cübbesinin etekleri ile sildi, kalabalığı yardı, dışarı çıktı.

Nesimi de arkasından geliyordu ve ona âdeta hayran hayran bakıyordu. Bu çocukta öyle bir cevher vardı ki, ilk anda biraz gülünç gibi görünüyordu ama, mutlaka altından bir hakikat çıkıyor ve insan karakterleri onun gözü önünde muammasız bir hal alıyordu.

İşte yeni bir hâdise daha.. Bu da Nasrettinin insan sarraflığına en güzel bir delildi. Yeryüzünü dolduran insanlar da kimi bu imam gibi, kimi göle yüzmiye giren molla gibi, kimi Seyyit efendi gibi, hepsi biribirinden ayrı bir karakter taşıyorlar. Fakat hepsi de biribirinden bihaber oldukları halde, Nasrettin, yalnız Nasrettin bunların muammasını çözüyor, ortaya hep birer nümune atıyordu.

Nesimi onun bazan bön, bazan kurnaz, bazan da hafif ve uçarı görünmesinin sebeplerini derin zekâsında buluyordu. Nasrettinin içindeki nese kaynağı ona namütenahi bir düşünce ve hareket serbestliği vermişti. Hâdiseler karşında intikali okadar kuvvetliydi ki, insan gözüne dehşet veren bir hareket, Nasrettinin gözünde basitleşiyor ve hakikî tarafı ile görünüyordu.

Bekir efendi çırpınırken Nesimi bir aralık Nasrettine bakmış, onun ince dudaklarında ve göz bebeklerinde bir gülümseme görmüştü. Öyle ki, Nasrettin bu tebessümü ile imamın hakikî hüviyetini apâşikâr görmüş olduğunu gösteriyordu.

Nesimi, evvelce altına sığındıkları ağaca yaklaştıkları zaman birdenbire gülmiye başladı. İşte, Bekir efendi hâdisesinin gülünçlüğünü o şimdi anlıyabilmiş, ve Nasrettinin hareketine, imamın itaatine ancak şimdi gülmiye başlamıştı.

Ne gülüyorsun?

— Ne oluyorsun Nesimi?

— Hiç, aklıma bir şey geldi de..

Mansur ağaç altından elini, kolunu sallıyarak bağırıyordu:

— Nerelerdesiniz? İki saatır kayboldunuz?

Nasrettin, bir hendeği atlıyarak geldi, gölgeliğe çöktü, oturdu.

— Oh, yorulduk be!..

Nesimi kıs kıs gülerek Bekir efendinin başına gelenleri anlattı. Mansur da gülmiye başladı. Bu gülme yavaş yavaş öyle arttı ki, Nasrettin nihayet dayanamadı:

— Hey, susun be! yeter artık!.. Bak, ikindiye yaklaşıyoruz. Dönüşe hazır olalım! diye bağırdı.

İlkbahar güneşi yavaş yavaş ovaya doğru iniyordu. Sultan dağlarından gelen rüzgâr, gittikçe serinliyor ve dağ eteklerinde görünen Akşehir bir sis tabakası ile arkasında kaybolmıya başlıyordu.

Nasrettin bir yayğı üzerinde duran zeytinyağ şişesini, tuz külâhını küçük torbasına doldururken arkasından bir ses işitti:

— Mollalar, karnınız aç mı?

Dönüp baktı: Akşarlı Hamit. Elinde bir büyük toprak kâse tutuyordu.

— Ne var içinde onun Hamit?

— Süt.. bir çobandan alıp geldim. Ekmeğiniz varsa yiyelim.

Nasrettin, Mansurla Nesimi-

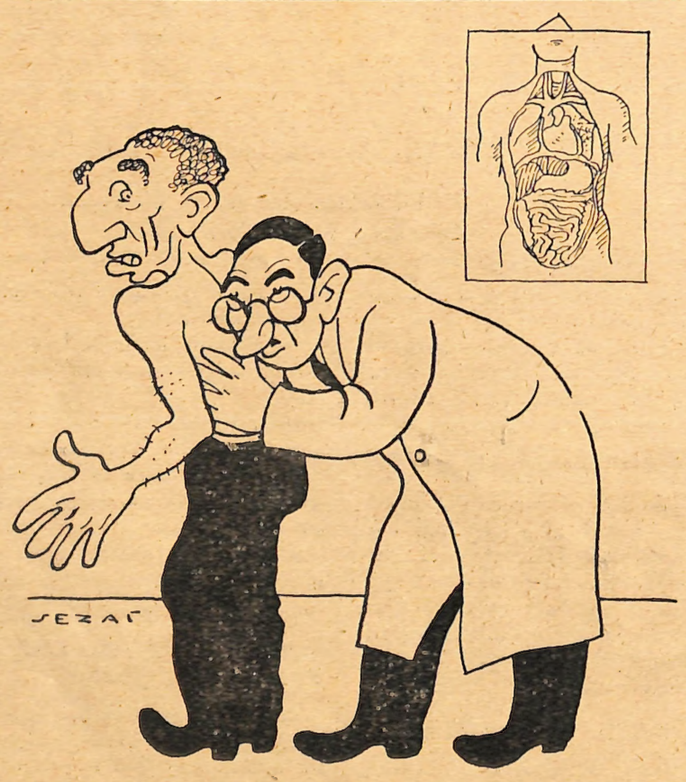

Doktor — Sen demir gibiydin, ne oldu sana böyle?..
Salamon — Ne olacak, yeçen yun denize duştum paslandim galiba!..

ye baktı:

— Benim karnım acıktı, sizin?

— Bizim de..

Nasrettin torbasını bıraktı. Akşarlının elindeki büyük kâseyi aldı, ortaya koydu. Dört arkadaş da kâsenin etrafına çöktüler. Nasrettin, uzun tahta kaşıkları, ekmeği çıkararak delikanlıların önüne koydu:

— Haydi şimdi, ekmeği doğrayın da yiyelim.

Üçü de kasabanın esmer ekmeğini parmakları ile koparak süt kâsesine atmıya başladılar. Fakat hayret.. Akşarlının Hamit başka işle meşguldü. Eline tahta kaşığı geçirmiş, süte doğranan ekmeği kaşık kaşık atıştırmıya başlamıştı. Nasrettin evvelâ buna sesini çıkarmadı. Fakat delikanlının süratle ve birbiri ardısıra kaşık atması onu bir anda çileden çıkarmıya kâfi geldi. Birdenbire elindeki uzun tahta kaşığı uzattı ve hızla Hamidin kafasına indirdi. Akşarlı «hık!» dedi, sağa, sola doğru meyletti, sonra mosmor bir halde arka üstü devrildi.

Mansurla Nesimi korku içinde:

— Ne yaptın Nasrettin! diye bağırdılar.

Nasrettin Akşarlının abus bir hal alan mütekallis yüzüne baktı, baktı, sonra hayretle, kendi kendine mırıldandı:

— Ne doğrar, ne basar, ne elini çanaktan keser. Bir kaşık vurursan işte böyle küser!..

Mansur yerinden davranarak, maşrapayı kaptı, Akşarlının başına çöktü. Nesimi de arkadaşına yardıma koştu. Biri su serpiyor, öteki de delikanlının bileklerini, şakaklarını ovuyordu.

Akşarlı açılmıya başlarken Nasrettin yüksek sesle bağırdı:

— Yahu, şu sütün hepsini yiyelim, ne olur? Hamit çobanı bulur, yenisini alır.

Akşarlı birdenbire doğruldu, sağa, sola şaşkın şaşkın baktı:

— Bana ne oldu?

Nasrettin:

— Güneş çarpmış olacak! haydi, biz başlıyoruz, sen gelecek misin?

Akşarlı yeni bir hamle yaparak kâsesinin başına geldi ve kaşığı kaptı. Bütün bunları hayretle seyretmekte olan Mansurla Nesimi birdenbire gülerek yaklaştılar. Nesimi basını sağa, sola sallıyor:

— Senin hikmetine varılmaz Nasrettin! diye mırıldandı.

Nasrettin kaşığı ile Akşarlının kaşığına vurarak:

— Yavaş molla, dedi. Herkes hakkını yiyecek!..

Bu sözdeki ince mânayı ancak Nesimi anladı ve yeniden Nasrettin hayran hayran baktı.

* * *

Mollalar, hava kararırken kasabaya döndüler. Sokaklar yavaş yavaş tenhalaşıyordu. Bu kır eğlencesinin yorgunluğu hepsini de turşu gibi yapmıştı. Yürürken medrese sedirleri gözlerinde tütüyordu.

Fakat içlerinde en dayanıklısı yine Nasrettin olmuştu. Bütün yolda tatlı tatlı konuşmuş, arkadaşlarını güldürmüştü. Hele bir aralık söylediği köy şarkıları, Mansurla Nesimiyi ve Akşarlıyı hayran bırakmıştı. Nasrettinin güzel bir sesi de vardı.

— Aakası var —

HİKÂYE

(10 cn sayfadan devam)

nir gibi oldu. Mösyö Şarabof, ekşi bir yüzle söze başladı:

— Ne hayat, dedi. İsraf ve ahlâk bahasına insanlar eğleniyor...

Barda fazilet dersi almak oldukça eğlenceliydi:

— Bu da lâzım değil mi, Mösyö Şarabof? dedim.

— Lâzım, dedi, fakat ahlâkî ve iktisadî tasarruf daha lâzım! Şu omuzları yarı beline kadar açık, esans ve ter kokan, boy boy, renk renk kadınlara bakınız... Bunlardan kiminin kocası, kiminin babası, bunlar yoksa bile hısımı, akrabası vardır... Bunlar, kendine ait olan, kendine yakın bulunan bir kadının, yarı çıplak bir halde, koldan kola, kucaktan kucağa gezmesine nasıl razı oluyorlar? Şaşılacak şey. Görüyorsunuz, felâket yalnız bu kadınlara ait olmakla kalmıyor, bütün bir aileyi kaplıyan boğucu, ezici bir genişlik peyda ediyor.... Felâket genişledikçe umumî, içtimaî bir mahiyet alıyor...

— Harikulâde bir mutaassıpsınız, Mösyö Şarabof!

— Yanlış anlamayınız, ben de kadınların cemiyet hayatına karışmalarına taraftarım, fakat bu şekilde değil... Meselâ benim karım, bir iş, bir vazife kadınıdır... Fakat, işinin, gücünün dışında onun kimse parmağının ucunu bile görmez. Cemiyet hayatına kadın da, erkek de, böyle cazla, dansla değil, işle, güçle karışmalıdır!

Biraz sonra ilerimizde bir masa boşaldı. Mösyö Şarabof tekrar müsaade alarak bizden ayrıldı, oraya gitti..

Tahire sordum:

— Kim bu?

— Beyazlardan...

— Ne iş yapar?

— Bilmiyorum.. fakat karısı, nefis sanatlar mektebinde, çıplak modelliği yapar!

Papağan

BİR HAKİKAT Müşterilerimizin nazarı dikkatine:

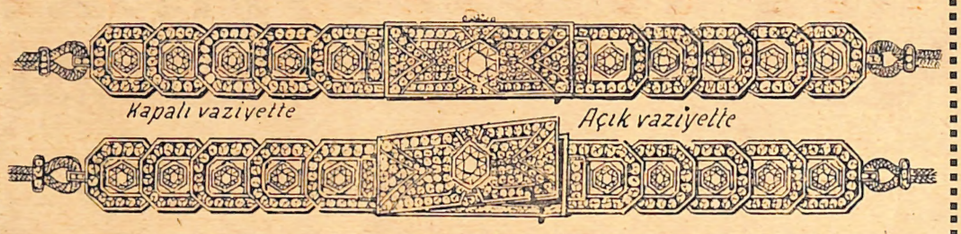

No. 82 - A Elmas ve 11 Pırlantalı 500 L

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile S İ N G E R S A A T I demektir. Çünkü pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakikî evsafı meşhur âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için; saat alacağınız zaman, tereddütsüz SİNGER saatı almanız ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır Modayı takip eden asrî kadın için kıymetli taşlar ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahip olmak âdete bir saadettir.

SINGER

SAATİ; HOŞA GİDECEK EN MAKBUL VE EN GÜZEL HEDİYELİKTİR. EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Adres: SİNGER SAAT MAĞAZALARI. İstanbul Eminönü No. 8

YENİ ÇIKTI

CEP Doktoru

EVDE ve YOLCULUKTA LÜZUMLU SAĞLIK BİLGİLERİ

YAZAN Dr. NURİ ERGENE

YEDİGÜN NEŞRİYATI

Alfabe sırası ile bütün hastalıkların tarifini ve tedavisini resimleri ile birlikte anlatan bu emsiz eseri okuyucularmıza hararetle tavsiye ederiz.

Nefis ciltli olduğu halde fiyatı yalnız 100 kuruştur. Bütün KARİKATÜR bayilerinden tedarik edebilirsiniz.

Arzu ederseniz siparişinizi doğrudan doğruya «Yedigün» Neşriyat müessesesine yapabilirsiniz. Yüz kuruş göndermek kâfidir. Posta masrafı alınmaz.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

KARİKATÜR

TOMBUL TEYZE SANDAL SEFASINDA:

— Kocacığım, çeksene...

— İnsaf et karıcığım, bukadar çektiğim yetişmez mi?!..

Sahibi ve U. Neşriyat Müdürü: Sedat S.

Basıldığı yer: Yediğin Matbaası